

SDG 100¹

Soli Deo Gloria – Egyedül Istené a dicsőség! Ezt a szerzetesi hagyományokból eredeztethető, a reformáció által újra felfedezett és középpontba helyezett felkiáltást választották 1921-ben, tavaly 100 éve, diákszövetségük nevéül a somogykiliti csendeshétre elvonuló pesti teológus diákok. Az alapító okirat szerint szövetségük célja az volt, hogy egybefogja azokat a teológus hallgatókat, akik vallják, nem lehet lelkipásztori szolgálatot végezni a Krisztussal való személyes kapcsolat nélkül. Ezért magukat mélyebb és teljesebb Krisztus-követésre kötelezték el, és arra, hogy ennek gyümölcsei a hétköznapi életben is jobban látszanak.

Az SDG eredetileg csak a teológusok belső, lelkeségi mozgalma volt. A kevesek erkölcsi programja azonban évről-évre, lépésről-lépésre sokakat gyarapító és nemesítő, az egész társadalmat formálni kívánó kezdeményezéssé vált. Az SDG vezető aktivistái nyugatot megjárt, tanult és vezetésre termelt fiatal teológusok, lelkészek voltak, akik a kor legmodernebb módszereit használták fel az üzenet terjesztésére, a közösségszervezésre, a társadalmi cselekvésre. Lapokat indítottak (Református Diákmozgalom, Új Magyarság, Magyar Út), könyvkiadást végeztek, konferenciákat szerveztek. Kezdetben jelképük egy világló gyertya volt, és valóban a magyar történelem egyik lesötétebb időszakában, a trianoni országvesztés és a mélyülő politikai és társadalmi krízisek árnyékában világítottak az evangélium fényével.

A történelmi kálvinizmus teológiai talapzatán állva hitték és hangoztatták, hogy Jézus Krisztusnak nemcsak az egyesek, hanem a sokak számára is van üzenete. A vele való kapcsolatban nemcsak az egyén, hanem a közösség, az egyház, de az egész társadalom is gyógyulást kaphat: Soli Deo Gloria – az egész magyarságnak Isten dicsőségére az Ő megújító erőiből táplálkozva lehet élnie. Sajtójukban, konferenciáikon az olyan égető

¹ A bevezető „SDG100” címmel a Reformátusok Lapja 2021. szeptember 26-án megjelent cikke alapszik.

és az egyházi és világi elit által sokszor szőnyeg alá söpört problémákat vették elő, mint az egyke, a földreform, az alkoholizmus, a társadalmi egyenlőtlenségek vagy a szekularizáció. Egyaránt emeltek szót a kommunizmus és a náciizmus szíréhangjai ellen. Harmadik utat emlegettek, de elsősorban Krisztus útjára akarták terelni az embereket.

2021. szeptember 15-én az SDG megalakulásának 100. évfordulója alkalmából szervezett tudományos konferenciát a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának Egyháztörténeti Kutatóintézete, nemcsak a Károli hittudományi és pedagógiai karainak, hanem a Pázmány Péter Katolikus Egyetem, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, a Magyar Nemzeti Levéltár és a Nemzeti Emlékezet Bizottsága munkatársainak előadói részvételével. Az ott elhangzott előadások tanulmányá bővítvé kaptak helyet a *Studia* jelenlegi számában.

A tanulmányok egy része az SDG kiemelkedő személyiségeinek állít emléket. Balogh Margit tanulmánya a tragikus sorsú Pap Béla, az SDG egykori főtitkára, munkásságát idézi fel, Lányi Gáboré Sebestyén Jenő, a magyar történelmi kálvinizmus központi figurájának az SDG-vel való szoros kapcsolatát mutatja be, míg Bárány Zoltán Főnyad Dezső, az SDG egykori missziói lelkésze, életéhez szolgáltat érdekes adalékokat. Csűrös András tanulmánya az SDG sajtótevékenységét vizsgálja meg a „Magyar út” lapszámai segítségével. Előkerül az SDG korabeli szervezetekhez fűződő kapcsolatrendszer: Székér Nóra a Magyar Testvéri Közösség titkos társaságához, míg Petrás Éva a KALOT-hoz kapcsolódó szálakat, összefüggéseket vizsgálja meg. Végül Rigó Róbert és Szász Lajos tanulmányai mikrotörténeteket vázolnak fel az SDG kecskeméti jelenléte, valamint az SDG Lónyai Utcai Református Gimnáziumban működő hétköznapi tevékenységével kapcsolatban.

Lányi Gábor